

P o s u d e k

oponenta na diplomovou práci **Lenky K o z á k o v é** napsanou na téma

„*Určování rodičovství*“ (stran 81).

Datum odevzdání práce: březen 2014

Předložená diplomová práce je komplexním zpracováním úpravy určování rodičovství, tj. určování jak otcovství, tak určování mateřství, a to jednak podle dříve platného právního stavu, jednak podle úpravy v novém občanském zákoníku. Diplomantka zároveň svědomitě zpracovala seznam judikatury související se zvoleným tématem (Ústavního soudu ČR, Nejvyššího soudu ČR i Evropského soudu pro lidská práva). Je jen škoda, že tuto svědomitě shromážděnou judikaturu - na rozdíl od literatury - nevyužívala diplomantka při analýze vlastního textu s cílem tak doplňovat své závěry.

1. Aktuálnost tématu:

Zvolené téma je nesporně aktuální jednak ke stálé incidenci těchto případů řešených právní praxí, jednak k některým změnám, které i do této problematiky vnesl nový občanský zákoník.

2. Náročnost tématu:

Diplomantka celkovým způsobem zpracování zvoleného tématu přesvědčuje o teoretickém zvládnutí zkoumané materii, o velmi solidním přehledu po odborné literatuře, jakož i o orientaci v judikatuře. Přínosem práce jsou i její komparativní přístupy.

3. Kritéria hodnocení práce:

Zpracování rozhodně splnilo cíl, který si diplomantka v úvodu své práce vytkla, tj. přiblížit čtenáři historii problematiky, srovnat starou a novou právní

úpravu určování rodičovství, zhodnotit přínos, který v této oblasti nová úprava přinesla. Se znalostí věci se diplomantka pohybuje v klasických úpravách regulujících otcovství i mateřství (diplomantka v této části práce např. schvaluje prodloužení lhůty k popření otcovství, přimlouvá se za pravidelné použití DNA diagnostiky s cílem nastolit co nejrychleji jistotu v právním (statusovém) postavení zúčastněných osob. K oběma otázkám však doporučuji vrátit se znovu i při ústní obhajobě).

Pozitivním rysem práce je soustředění se diplomantky na některá aktuální témata zkoumané problematiky. Jedná se konkrétně o právní problematiku utajovaných a anonymních porodů, odkládání dětí do baby-boxů a právní aspekty náhradního mateřství. I když jev těchto svých výkladech diplomantka ovlivněna odbornou literaturou, nicméně zejména v této části práce jsou patrné některé její samostatné dílčí postřehy. Zvláště lze upozornit závěry diplomantky týkající se náhradního mateřství. Diplomantka tu dospívá k závěru, že peněžní (komerční) odměna za náhradní mateřství je podle ní v každém případě nepřípustná. Připouští však možnost úhradu nákladů vynaložených ženou - matkou, jak za období za těhotenství, tak vznikající jí v samotném průběhu těhotenství. Zároveň však striktně požaduje, aby náhradní mateřství bylo povoleno zákonem jen u těch párů, které nejsou ze zdravotního hlediska schopné mít vlastní děti. I k této otázce - tak striktně diplomantkou řešené - doporučuji se vrátit při ústní obhajobě.

Značnou pozornost věnuje diplomantka v práci i právním aspektům baby - boxů v České republice. Záslužně a přehledně shromáždila argumenty, které svědčí pro i proti zřízení baby-boxů. Jestliže jsem dobře porozuměl diplomantčině výkladu, pak diplomantka tuto formu odkládání dětí nedoporučuje jako rizikovou. Nesporným faktem však vzdor všem pochybnostem zůstává, což ostatně potvrzují i zkušenosti z jiných zemí (sousedního Slovenska, Rakouska i Německa), že baby-boxy jsou institucí, které takto odloženým dětem poskytují šanci na život jak na nejcennější statek. V širším smyslu i tu stojíme před řešením otázky, zda přizpůsobovat určitou existující sociální realitu v právu či naopak, aby se určitá existující sociální realita podřizovala právu.

Ze systematického hlediska je práce velmi přehledně členěna, takže se dobře čte.

I po jazykové a stylistické stránce má práce velmi solidní úroveň.

Navržený klasifikační stupeň: **v ý b o r n ě - v e l m i d o b ř e .**

V Praze dne 2. 5. 2014

Prof. JUDr. Jiří Š v e s t k a , DrSc.